

neglijate bibliotecile județene, deținătoare de numeroase exemplare de carte veche românească, provenite din achiziții sau donații.

În fine, nu putem să trecem peste valoarea didactică a cărții, fără a evidenția faptul că ea oferă celor ce se pregătesc pentru catedră o foarte riguroasă trecere în revistă a bibliografiei și o mai puțin reușită, dar destul de sugestivă imagine a ceea ce a însemnat circulația cărții vechi românești în Transilvania.

GHEORGHE GORUN

FLORIAN DUDAȘ,

Carte veche românească în Bihor. Sec. XVI—XVII. (Catalog),

Editura Muzeului Țării Crișurilor, Oradea, 1977, 202 p. + 45 ilustrații

În 1977 a fost tipărit, în Editura Muzeului Țării Crișurilor, catalogul lui Florian Dudaș, *Cartea veche românească în Bihor*, destinat a prezenta specialiștilor, dar și publicului interesat, „...cele mai vechi cărți tipărite în limba română descoperite până în prezent în Bihor”.

Precedat de o scurtă *Prelafă*, catalogul prezintă 156 exemplare de carte veche românească din secolele XVI—XVII, individualizate cronologic, geografic, analitic și documentar. Contribuția autorului se concretizează în publicarea a nu mai puțin de 120 de exemplare inedite, descoperite de Fl. Dudaș, în urma unei severe cercetări de teren, precum și a unei exhaustive treceri în revistă a surselor bibliografice, fără a ocoli și unele izvoare arhivistice.

Meritul lui Fl. Dudaș nu se rezumă numai la descoperirea și publicarea celor 120 de cărți vechi găsite la un moment dat în Bihor, ci și la încercarea de a reconstitui istoria fiecărui exemplar în parte, nu pentru valoarea intrinsecă a acestora, ci pentru o mișaloasă și răbdătoare conturare a unei epoci culturale românești, încă insuficient cunoscute. Desigur, aflat la prima încercare de asemenea fel — și viitorul oferind șansa unor noi descoperiri care să implinească această cercetare —, rezultatele nu par spectaculoase. În schimb, în modul discret, specific acestei științe istorice auxiliare, sînt adunate la un loc date istorico-culturale care reprezintă — așa cum scrie în *Prelafă* autorul însuși — „crimpeie de viață culturală românească... care atestă strădaniile spirituale ale unor oameni din popor...”, tocmai vocea acelor „făuritori ai istoriei” atît de greu de prins între cifrele seci ale conșcripțiilor urbariale, ale statisticilor și ale sofisticatelor formule de politețe ale epocii.

Autorul are și meritul de a fi oferit științei istorice prin acest catalog de carte veche, cea mai completă repertoriere a fondului de carte veche din Bihor din secolele XVI—XVII întocmit vreodată, impunîndu-se necesitatea de a continua și cu secolul al XVIII-lea, cu aceeași rigoare și acuratețe științifică, în ciuda eforturilor și mai mari de care va fi nevoie.

Dar importanța acestei cărți constă mai ales în faptul că ea se situează printre primele lucrări din țara noastră care și-au propus repertorierea fondului de carte veche dintr-un depozit sau dintr-o anumită zonă geografică, cartea lui Florian Dudaș fiind chiar prima apărută din cea de-a doua categorie. În același timp, ea constituie un însemnat instrument de lucru la îndemîna cercetătorilor istoriei și a istoriei culturii, marelui succes de care se bucură în cercurile de specialitate fiind perfect justificat.

GHEORGHE GORUN